

ΑΝΑΘΕΣΗ & ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ - ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Συγγραφέας

ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ

Πολιτικός Μηχανικός

MSc «Σχεδιασμός & Κατασκευή Υπογείων Έργων»

ΥΔ ΠΑΔΑ

Συγγραφέας Διαχείρισης Έργων & Τεχνικής Νομοθεσίας

Εισηγητής ΙΝ.ΕΠ./Ε.Κ.Δ.Δ.Α & Πιστοποιημένων Ιδιωτικών Φορέων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
Εισαγωγή.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ	5
A.1 Δημόσιες Συμβάσεις Μελετών και τεχνικών & συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών	5
A.2 Υπογραφή Σύμβασης Κατασκευής Έργου	6
A.3 Τεχνική επάρκεια αναθετουσών Αρχών	7
A.4 Διοίκηση έργου.....	8
A.5 Υποχρεώσεις αναδόχου εκτέλεσης Έργου	9
A.6 Υποχρέωση ελέγχου της Μελέτης δημοπράτησης του Έργου	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	12
B.1 Επιμετρήσεις εκτελουμένων Έργων	12
B.2 Λογαριασμοί εκτελούμενων Έργων	13
B.3 Τροποποιήσεις συμβάσεων κατά την διάρκεια τους.....	14
B.4 Διαδικασία παραλαβής εκτελεσθέντος έργου	15
Βιβλιογραφία.....	16

Εισαγωγή

Οι δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών όπως καλούνται και στο κοινοτικό δίκαιο αφορούν το 10 -15% του ΑΕΠ για τις ανεπτυγμένες χώρες και το 20% του ΑΕΠ για τις υπό ανάπτυξη χώρες. Το σημαντικό αυτό μέρος της διεθνούς οικονομίας επιχειρεί να ελέγξει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου με την υπογραφή πολυμερών συμβάσεων στον Κύκλο της Ουρουγουάης το 1994. Η συμφωνία αυτή καλύπτει σήμερα 26 συμβαλλόμενα μέρη μεταξύ των οποίων τον Καναδά, τις ΗΠΑ, την ΕΕ.

Το αντικείμενο των Δημοσίων Συμβάσεων μπορεί να είναι έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες ή και μικτές συμβάσεις. Το δίκαιο εκτέλεσης των έργων, αποτελεί τμήμα του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων. Απαιτείται συχνά προσδιορισμός ακόμη και μικτές συμβάσεις, κυρίως όσον σε σχέση με τους κανόνες που αφορούν στο αντικείμενο αυτών. Επιπρόσθετα ως δημόσιες συμβάσεις θεωρούνται και οι συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων από το κοινοτικό δίκαιο καθώς και οι μικτές συμβάσεις.

Στο μέτρο που αφορά στη χώρα μας η έννοια της δημόσιας σύμβασης προέρχεται αφενός από την εισδοχή στο νομικό λεξιλόγιο των όρων του κοινοτικού δικαίου που ξεκίνησε με το ΠΔ 23/1993 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας για τα Δημόσια Έργα προς τις διατάξεις των οδηγιών 71/304, 71/305, 78/669, 89/440, και 89/665 της ΕΟΚ» (ΦΕΚ 8/93 Α), πρέπει δεν να τονισθεί ότι έκτοτε, το ελληνικό δίκαιο υιοθέτησε τη νέα αυτή έννοια. Οι δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών όπως καλούνται και στο κοινοτικό δίκαιο αφορούν το 10 -15% του ΑΕΠ για τις ανεπτυγμένες χώρες και το 20% του ΑΕΠ για τις υπό ανάπτυξη χώρες. Το σημαντικό αυτό μέρος της διεθνούς οικονομίας επιχειρεί να ελέγξει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου με την υπογραφή πολυμερών συμβάσεων στον Κύκλο της Ουρουγουάης το 1994. Η συμφωνία αυτή καλύπτει σήμερα 26 συμβαλλόμενα μέρη μεταξύ των οποίων τον Καναδά, τις ΗΠΑ, την ΕΕ.

Σκοπός:

Η συγκεκριμένη συνεδρία εστιάζει στις διατάξεις του Νόμου 4412/2016 σε σχέση με την Ανάθεση και Εκτέλεση Συμβάσεων Δημοσίων Έργων και εστιάζει στην :

- ✓ μεγάλη σημασία που επιτελούν οι εν λόγω Συμβάσεις στην αύξηση του ΑΕΠ της χώρας και την ευημερία των ευρωπαίων και ελλήνων πολιτών, καθώς και την οικονομική ανάπτυξη της χώρας
- ✓ απλούστευση και την ευελιξία των κανόνων και διαδικασιών
- ✓ δραστική περικοπή του διοικητικού φόρτου με αύξηση αποδοτικότητας δημοσίων δαπανών για να διασφαλιστούν τα βέλτιστα αποτελέσματα από την άποψη της σχέσης ποιότητας / τιμής με την απλούστευση και την ευελιξία των κανόνων

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα:

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

Μετά το πέρας της παρούσας εκπαιδευτικής συνεδρίας Οι επιμορφούμενοι/ες με τη λήξη της συνεδρίας, αφού μελετήσουν το εκπαιδευτικό υλικό να είναι σε θέση να:

- ✓ γνωρίζουν τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου καθώς και του νέου θεσμικού πλαισίου (Ν.4412/2016) για τις δημόσιες συμβάσεις που διέπουν τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων,
- ✓ αναγνωρίζουν τις διαδικασίες σχεδιασμού, προγραμματισμού, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης Δημόσιας Σύμβασης Έργων
- ✓ αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων
- ✓ ενημερωθούν για τις προβλέψεις του ν.4412/2016 για τις τεχνικές και τα εργαλεία για ηλεκτρονικά μέσα σύναψης συμβάσεων,
- ✓ εφαρμόζουν τις βασικές προκαταρκτικές ενέργειες για την προετοιμασία της διεξαγωγής διαδικασίας,
- ✓ γνωρίζουν τις υποχρεώσεις τήρησης του φακέλου δημόσιας σύμβασης έργου και μελετών.
- ✓ διακρίνουν το περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης και τον τρόπο προετοιμασίας τους.
- ✓ ορίζουν το περιεχόμενο της προσφοράς και των επιμέρους φακέλων της
- ✓ ορίζουν τους γενικούς όρους διαχείρισης της σύμβασης κατά το στάδιο εκτέλεσής της
- ✓ κατανοήσουν και αποσαφηνίσουν τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών - Επιβλεπόντων και αναδόχων μελετών και έργων
- ✓ Γνωρίζουν τις απαραίτητες ενέργειες και υποχρεώσεις τους για την πιστή εφαρμογή κανόνων και αρχών κατά την εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου σε σχέση με την επίβλεψη των Έργων
- ✓ Γνωρίζουν τις τροποποιήσεις των ανωτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4782/2021.

Έννοιες κλειδιά: Δημόσια σύμβαση, έργο, μελέτη, τεχνικές και λοιπές συναφείς επιστημονικές υπηρεσίες, οικονομικός φορέας, αναθέτουσα αρχή, ορισμοί, μεικτές συμβάσεις, Ανοικτή διαδικασία, Κλειστή διαδικασία, Καινοτομία, Συμφωνία-πλαίσιο, ΕΣΗΔΗΣ, ΚΗΜΔΗΣ, Ηλεκτρονικές διαδικασίες, Τεχνική επάρκεια, φάκελος δημόσιας σύμβασης, επάρκεια προϋπολογισμού, ωριμότητα, στάδια μελετών, Κανόνες δημοσιότητας, προθεσμίες, Λόγοι αποκλεισμού, Καταλληλότητα, Τεχνική ικανότητα, Μητρώο, Προαπόδειξη, Αποδεικτικά μέσα, ΕΕΕΣ, Δικαιολογητικά συμμετοχής, Τεχνική προσφορά, οικονομική προσφορά, αξιολόγηση προσφοράς, κατακύρωση-σύναψη σύμβασης, Απευθείας ανάθεση, συνοπτικός διαγωνισμός, ένσταση, Διοίκηση-διαχείριση της σύμβασης, Διευθύνουσα Υπηρεσία, Επιτροπές (παραλαβής Αφανών Εργασιών, χαρακτηρισμού εκσκαφών κλπ.), Βασικός μελετητής, Υπεργολαβία, Τροποποίηση σύμβασης, Προδικαστικές Προσφυγές, ΑΕΠΠ, Διοικητική Επίλυση διαφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Α.1 Δημόσιες Συμβάσεις Μελετών και τεχνικών & συναφών Επιστημονικών Υπηρεσιών

Κατά την εκπόνηση μελετών τίθεται η γενική και βασική αρχή της τήρησης των υφιστάμενων τεχνικών προδιαγραφών, που αναφέρονται κυρίως στο ΠΔ 696/1974. Ο ανάδοχος της σύμβασης μελέτης ή των λοιπών τεχνικών υπηρεσιών εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του για την εκπόνηση της μελέτης ή την παροχή της υπηρεσίας με βάση τις τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν όταν συνάπτεται η σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς που θέτουν οι διατάξεις του άρθρου 196, στον Υπουργό Υποδομών παρέχεται εξουσιοδότηση που έχει τις αρμοδιότητες της Γενικής Γραμματείας Υποδομών να προσδιορίζει τα τεύχη (Τεχνική Έκθεση, Υπολογισμοί, Προμέτρηση, Προϋπολογισμός κλπ) και τα κατά περίπτωση σχέδια, καθώς και τη μορφή αυτών (έντυπη ή και ηλεκτρονική), που πρέπει ο μελετητής να εκπονήσει σύμφωνα με το άρθρο 189. Για τη σύνταξη του προϋπολογισμού του έργου από τον μελετητή λαμβάνονται υπόψη τα τιμολόγια που ισχύουν για τη σύνταξη των προϋπολογισμών των δημοσίων έργων.

Ο Ν. 4412/2016 - λαμβάνοντας υπόψη την ιδιορρυθμία των συμβάσεων μελετών - ρυθμίζει λεπτομερειακά τα σχετικά με τις προθεσμίες εκτέλεσης της σύμβασης ζητήματα, στις οποίες παρεμβάλλονται χρονικά διαστήματα που η μελετητική δράση δεν μπορεί να συνεχισθεί, για λόγους που αφορούν τον κύριο του έργου. Συνεπώς και δεδομένου ότι η παραβίαση των προθεσμιών της σύμβασης συνεπάγεται πολλές και δυσμενείς εις βάρος των αναδόχων συνέπειες, λαμβάνεται μέριμνα της αντικειμενικοποίησης των σχετικών διαδικασιών, έτσι ώστε να λείψουν κατά το δυνατόν οι υποκειμενικές κρίσεις και οι προστριβές σχετικά με τις καθυστερήσεις στην εκτέλεση των εργασιών της σύμβασης και τον καθορισμό του υπαιτίου γι' αυτές.

Συγκεκριμένα διακρίνεται σαφώς ο καθαρός χρόνος της μελετητικής δράσης, που εξαρτάται από τον ανάδοχο και τον βαρύνει, από τον επιπρόσθετο χρόνο που περιλαμβάνει καθυστερήσεις μη οφειλόμενες στον ανάδοχο. Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό της συνολικής προθεσμίας θεωρείται ως σημείο έναρξης είτε η υπογραφή της σύμβασης είτε χρόνος μεταγενέστερος, εφόσον ορίζεται στη σύμβαση. Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης της σύμβασης δια χωρίζεται ήδη από την προκήρυξη της μελέτης, σε καθαρό και επιπρόσθετο χρόνο, διαχωρισμό που ο ανάδοχος λαμβάνει υπόψη για τη σύνταξη του χρονοδιαγράμματος του, που αποτελεί και τη δέσμευσή του όσον αφορά τους χρόνους εκτέλεσης. Το χρονοδιάγραμμα υποβάλλεται, αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση, εντός δέκα πέντε (15) ημερών από την υπογραφή της.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

Με την με αρ. Εγκυκλίου 11/2018 ΔΝΣβ/854/ΦΝ466/27-11-2018 (ΑΔΑ : 6ΓΝΥ465ΧΘΞ-9ΟΒ) με θέμα «Οδηγός εκπόνησης μελετών Δημοσίων Έργων του ν.4412/2016 (Βιβλίο Ι)» ορίζεται ότι οι μελέτες οδικών, λιμενικών, υδραυλικών και κτιριακών έργων, προκηρύσσονται και εκπονούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4412/2016 (Βιβλίο Ι) με τήρηση των διαδικασιών της εγκυκλίου αυτής. Η εν λόγω εγκύκλιος καταργεί την προηγούμενη Εγκύκλιο 38/2005 (που είχε εκδοθεί ως εκτελεστική του προηγούμενου Νόμου 3316/2005 για την ανάθεση και εκτέλεση Μελετών Δημοσίων Έργων σε ότι αφορά νέες διακηρύξεις Δημοσίων Συμβάσεων Μελετών. Βασική προϋπόθεση προκειμένου να δημοπρατηθεί ένα έργο είναι η έγκριση των μελετών αυτού.

Η βασική χρονική αλληλουχία είναι η εξής :

- ◆ Εκπόνηση και έγκριση Μελέτης σκοπιμότητας του έργου
- ◆ Εκπόνηση και έγκριση προκαταρκτικής - αναγνωριστικής μελέτης
- ◆ Εκπόνηση Προμελέτης και Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
- ◆ Εκπόνηση Οριστικής Μελέτης

Πέραν τούτου στην εν λόγω εγκύκλιο γίνεται πλήρη αναφορά στις Μελέτες μετά των αντίστοιχων σταδίων τους (προκαταρκτική – αναγνωριστική, Προμελέτη, Οριστική Μελέτη, Μελέτη εφαρμογής).

Επισήμανση

Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί η σπουδαιότητα της τήρησης της χρονικής αλληλουχίας έγκρισης των Μελετών μετά των αντίστοιχων σταδίων αυτών και την επίδραση της εν λόγω διαδικασίας στην σωστή Ωρίμανση και κατ' επέκταση στην ομαλή εξέλιξη της εκτέλεσης σύμβασης Δημοσίου έργου και στην παραγωγή ποιοτικού και εντός των Τεχνικών Προδιαγραφών Έργου («Παπασταμάτης – Εκτέλεση – Επίβλεψη Δημοσίων Έργων (Πρότυπος Οδηγός με τον Ν.4412/2016 (Επικαιροποίηση 2019)».

A.2 Υπογραφή Σύμβασης Κατασκευής Έργου

Σύμφωνα με το άρθρο 105,(όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 45 Ν.4782/2021) «Κατακύρωση - σύναψη σύμβασης»:

Μετά από την οριστικοποίηση της απόφασης κατακύρωσης, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, θέτοντας του προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης.

Με την εν λόγω τροποποίηση του Άρθρου 105 Ν. 4412/2016 εισήλθε η καινοτομία περί του χρόνου σύναψης της Σύμβασης. Έτσι, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, η σύμβαση θεωρείται συναφθείσα με την κοινοποίηση της ανωτέρω πρόσκλησης στον ανάδοχο.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

Εάν ο ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει το συμφωνητικό, μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόκληση, με την επιφύλαξη αντικειμενικών λόγων ανωτέρας βίας, κηρύσσεται έκπτωτος, καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγύηση συμμετοχής του και ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 103 για τον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή του συμφωνητικού, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 106. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, στην περίπτωση αυτήν, να αναζητήσει αποζημίωση, πέρα από την καταπίπτουσα εγγυητική επιστολή, ιδίως δυνάμει των άρθρων 197 και 198 ΑΚ.

Μετά την υπογραφή της Σύμβασης κατασκευής ο ανάδοχος υποχρεούται να προσκομίσει σε προθεσμία όχι μικρότερη από 15 ημέρες αλλά που δεν θα υπερβαίνει τις 30 ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος πρέπει να συντάξει και υποβάλει στην Δ.Υ. το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 145 του ν.4412/2016. Το Χρονοδιάγραμμα συνοδεύεται από Τεχνική Έκθεση η οποία περιλαμβάνει πλήρη αιτιολόγηση της χρονικής διάρκειας και της χρονικής αλληλουχίας κάθε δραστηριότητας, ανά ομάδα εργασιών.

Εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος πρέπει

- να συντάξει και υποβάλει στην Δ.Υ. οργανόγραμμα του εργοταξίου, σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 145 του ν.4412/2016.
- να έχει γίνει η εγκατάσταση του εργοταξίου του αναδόχου και η έναρξη των εργασιών του έργου, θα εκπονήσει και θα υποβάλει σε δύο αντίτυπα το Πρόγραμμα Ποιότητας του Έργου (Π.Π.Ε.), σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αριθ. ΔΕΕΠΠ ΟΙΚ.502/13-10-2000 (ΦΕΚ 1265/2000 τ.Β) και τις λοιπές διατάξεις των αποφάσεων του Υφυπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- να συντάξει και υποβάλει στην Δ.Υ. σε τρία αντίτυπα το Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ) του έργου.

Α.3 Τεχνική επάρκεια αναθετουσών Αρχών

Με το άρθρο 9 Ν. 4782/2021 τροποποιούνται οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 44 του ν.4412/2016 προκειμένου να προβλέπεται ότι οι ίδιες οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να κρίνουν εάν διαθέτουν την απαραίτητη τεχνική επάρκεια ή εάν η τεχνική τους επάρκεια είναι ελλιπής, σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις έργων και μελετών, ενώ υπό το προηγούμενο καθεστώς ήταν απαραίτητη η έκδοση κοινής απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών και του αρμόδιου καθ' ύλην Υπουργού. Η προϋφιστάμενη διαδικασία είχε τύχει ελάχιστης εφαρμογής, καθώς είχε ενεργοποιηθεί μόνο αποσπασματικά, για μεμονωμένες αναθέτουσες αρχές, ενώ είχε δημιουργήσει

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

ανυπέρβλητα εμπόδια στην εκτέλεση έργων από μικρές αναθέτουσες αρχές. Οι τροποποιήσεις του άρθρου 44 με την ταυτόχρονη εισαγωγή του θεσμού της επίβλεψης από πιστοποιημένους φορείς του άρθρου 136 και 136α παρέχουν σε όλες τις αναθέτουσες αρχές την δυνατότητα εκτέλεσης έργων χωρίς ιδιαίτερο δημοσιονομικό κόστος. Προβλέπεται, περαιτέρω, ότι σε μία τέτοια περίπτωση όπου οι αναθέτουσες αρχές κρίνουν ότι δεν διαθέτουν την απαραίτητη τεχνική επάρκεια ή ότι η τεχνική τους επάρκεια είναι ελλιπής, θα μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 12, συμβάσεις παροχής τεχνικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 52 ή να υποστηρίζονται από την Εθνική Κεντρική Αρχή Αγορών της παρ. 1 α' του άρθρου 4.

A.4 Διοίκηση έργου

Σύμφωνα με το Άρθρο 136 Ν. 4412 / 2016 («Διοίκηση του έργου») του Νόμου 4412/2016, η Διοίκηση του Έργου ασκείται από την Διευθύνουσα Υπηρεσία (ΔΥ), ο Προϊστάμενος της οποίας ορίζει τον Επιβλέποντα ή την ομάδα επίβλεψης του Έργου. Οι πράξεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας επικυρώνονται από την Προϊσταμένη Αρχή (ΠΑ). Η ΠΑ αποφαινεται επί σημαντικών θεμάτων σχετιζομένων με την Σύμβαση όπως η χορήγηση παρατάσεων προθεσμίας, έγκριση Ανακεφαλαιωτικών Πινάκων, τροποποιήσεις μελέτης τροποποιήσεις εκτέλεσης έργου κλπ. Ο επιβλέπων ή οι επιβλέποντες είναι κατά κανόνα τεχνικοί υπάλληλοι της υπηρεσίας και ορίζονται, κατά προτίμηση, υπάλληλοι με την κατάλληλη ειδικότητα. Τα θέματα Διοίκησης – Διαχείρισης του έργου αναφέρονται αναλυτικά στο Άρθρο 136 του Ν.4412 / 2016.

Η ρύθμιση που παρέχει ο Ν. 4782/2021 με το άρθρο 57, το οποίο τροποποιεί το Άρθρο 136 Ν. 4412 / 2016 («Διοίκηση του έργου - Παρακολούθηση και επίβλεψη - Εξουσιοδοτική διάταξη»). Συγκεκριμένα με την τροποποίηση του άρθρου 136 εισάγεται η δυνατότητα – μετά από σχετική πρόβλεψη στα τεύχη του διαγωνισμού - ανάθεσης της επίβλεψης σε ιδιωτικό φορέα Επίβλεψης (ΙΦΕ), γεγονός που συνδέεται με την αντιμετώπιση της ελλιπούς τεχνικής επάρκειας των αναθετουσών αρχών σε αριθμό και ειδικότητες τεχνικού προσωπικού, για την παρακολούθηση, επίβλεψη και εποπτεία δημόσιας σύμβασης έργου. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης, μεταξύ άλλων, είναι η αντιμετώπιση της αδυναμίας της πραγματικής επίβλεψης ενός έργου λόγω έλλειψης προσωπικού στις τεχνικές υπηρεσίες των αναθετουσών αρχών, είτε η επίβλεψη από εξειδικευμένους τεχνικούς που δεν διαθέτει η αναθέτουσα αρχή, ενώ συγχρόνως αποσυμφορίζεται το έργο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του έργου, που πλέον ασκεί ουσιαστικά τα εποπτικά και ελεγκτικά της καθήκοντα για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.

Διαδικασία εισαγωγής ΙΦΕ

- Κάθε υποψήφιος ανάδοχος υποχρεούται να δηλώνει με την προσφορά του τον ΙΦΕ, στον οποίο θα ανατεθεί η επίβλεψη της εκτέλεσης της σύμβασης, εφόσον αυτή κατακυρωθεί στον ίδιο.
- Αμέσως μετά την κατακύρωση του έργου και την υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο, η Προϊσταμένη Αρχή τον καλεί να υπογράψει την προβλεπόμενη σύμβαση με τον ΙΦΕ και να τον εγκαταστήσει στο έργο.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

- Η Προϊσταμένη Αρχή κατά το ως άνω στάδιο, δύναται αιτιολογημένα να αρνηθεί τον ορισμό του προτεινόμενου φορέα επίβλεψης και να τάξει προθεσμία όχι μικρότερη των δέκα (10) ημερών και όχι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών στον ανάδοχο, για να προτείνει νέο πιστοποιημένο ΙΦΕ.

Ο ρόλος της ΔΥ

- Το σχέδιο σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ κοινοποιείται στο σύνολό του μαζί με τα πάσης φύσεως παραρτήματά του από τον ανάδοχο στην διευθύνουσα υπηρεσία.
- Η ΔΥ ελέγχει εντός τριών (3) ημερών από την ως άνω κοινοποίηση, εάν το σχέδιο σύμβασης έχει το προβλεπόμενο περιεχόμενο, και, εφόσον δεν έχει αντιρρήσεις, ειδοποιεί τον ανάδοχο ότι μπορεί να προχωρήσει στην υπογραφή της σύμβασης με τον ΙΦΕ. Εάν η σύμβαση μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ χρειάζεται διορθώσεις ή τροποποιήσεις, η διευθύνουσα υπηρεσία τάσσει προθεσμία στον ανάδοχο να συμμορφωθεί.
- Με την υπογραφή της σύμβασης μεταξύ αναδόχου και ΙΦΕ ο τελευταίος εγκαθίσταται ως επιβλέπων στο έργο.
- Εάν η ΔΥ διαπιστώσει, ότι ο ΙΦΕ έχει ουσιωδώς παραβεί τις νόμιμες ή τις συμβατικές του υποχρεώσεις, τον καλεί να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να αρθεί η παράβαση και αποστέλλει σχετική ειδοποίηση στον ανάδοχο.
- Εφόσον δεν αρθεί η παράβαση, η ΔΥ ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, η οποία μπορεί να ζητήσει από τον ανάδοχο να καταγγείλει τη σύμβασή του με τον ΙΦΕ και να τον αντικαταστήσει άμεσα

Ευθύνες ΙΦΕ έναντι του κυρίου του έργου

Ο ΙΦΕ ευθύνεται έναντι του κυρίου του έργου ακόμη και για ελαφρά αμέλεια κατά την εκτέλεση των υποχρεώσεών του και επίσης σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ο ίδιος, και σε περίπτωση νομικού προσώπου, οι διοικούντες και υπάλληλοι του ΙΦΕ, υπέχουν, κατά την εκπλήρωση των συμβατικών τους υποχρεώσεων, ποινική ευθύνη δημόσιου υπαλλήλου.

Παράλληλα στον Ν. 4412/2016 εισέρχεται το Άρθρο 136^Α, σύμφωνα με το οποίο προβλέπεται η δυνατότητα ανάθεσης, σε διαπιστευμένους ιδιώτες, επιβλέποντες ελεγκτές μηχανικούς, της λειτουργίας επίβλεψης έργων αφορά τα Έργα με προεκτιμώμενη «αμοιβή» έως το όριο της περ. α της παρ. 1 του άρθρου 5 [5.350.000 € σύμφωνα με τον ισχύοντα Κανονισμό], ανά κατηγορία έργου. Ο ορισμός του ελεγκτή μηχανικού γίνεται μετά από κλήρωση μεταξύ των εγγεγραμμένων σε Μητρώο που συστήνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υποδομών και Μεταφορών, ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος¹.

Α.5 Υποχρεώσεις αναδόχου εκτέλεσης Έργου

Τα θέματα των υποχρεώσεων του αναδόχου καλύπτονται από τα Άρθρο 138 Γενικές υποχρεώσεις του αναδόχου και 139 του Ν. 4412/2016 «Διεύθυνση έργου από την πλευρά του αναδόχου». Πρώτη και σημαντικότερη υποχρέωση του αναδόχου είναι να κατασκευάζει το έργο κατά τους όρους της σύμβασης και σύμφωνα με τα σχέδια και τις διαστάσεις του, όπως αυτά καταγράφονται στα συμβατικά τεύχη και στη Μελέτη του έργου. Έχει επίσης υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις –συμβατικές

¹ Με την ως άνω απόφαση ρυθμίζονται οι διαδικασίες ελέγχου, διαπίστευσης και τήρησης του μητρώου ελεγκτών μηχανικών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, ενώ, παράλληλα, προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή, και στην περίπτωση αυτή, των παρ. 5 έως 9 του άρθρου 136.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

και σύννομες - έγγραφες εντολές των Υπηρεσιών της αναθέτουσας αρχής. Για να παρεκκλίνει νόμιμα ο ανάδοχος από τους όρους της σύμβασης πρέπει να έχει λάβει γραπτή εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ή εφόσον συντρέχει επείγουσα περίπτωση ακόμα και προφορική επί τόπου του έργου από τον Επιβλέποντα, και να καταχωρηθεί (η εντολή) στο ημερολόγιο του έργου.

Στην περίπτωση που συντρέχει μία από τις περιπτώσεις της παρ. 2 του Άρθρου 160, κατά την οποία οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές, και εφόσον έχει προηγηθεί, τουλάχιστον μία φορά η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 159 για την αποκατάσταση των κακοτεχνιών του έργου και να έχει απορριφθεί για το λόγο αυτό η ένσταση του αναδόχου ή παρεκκλίνει επανειλημμένα από τα εγκεκριμένα σχέδια κινείται υποχρεωτικά η διαδικασία έκπτωσης κατά του αναδόχου.

Επίσης ο ανάδοχος :

- υποχρεούται να διαθέσει για το έργο όλο το απαιτούμενο προσωπικό, υλικά, μηχανήματα, οχήματα, αποθηκευτικούς χώρους, εργαλεία και οποιαδήποτε άλλα μέσα
- βαρύνεται με όλες τις απαιτούμενες δαπάνες για την ολοκλήρωση του έργου, όπως είναι οι δαπάνες των μισθών και ημερομισθίων του προσωπικού, οι δαπάνες όλων των εργοδοτικών επιβαρύνσεων, οι δαπάνες για τη μετακίνηση του προσωπικού του, οι δαπάνες των υλικών και της μεταφοράς, διαλογής, φύλαξης, φθοράς τους κ.λπ.,
- έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του ή στο προσωπικό του φορέα του έργου ή σε οποιονδήποτε τρίτο και για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος.
- είναι υποχρεωμένος να εκπονεί με ευθύνη του κάθε σχετική μελέτη (στατική ικνωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κ.λπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα σχετικά με τη λήψη μέτρων ασφαλείας.
- υπέχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για κάθε ζημία που προκαλείται προς οιονδήποτε από την παράβαση των παραπάνω υποχρεώσεων, ευθυνόμενος, εκτός άλλων, και για την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων.
- έχει όλη την ευθύνη για την ανεύρεση και χρησιμοποίηση πηγών αδρανών υλικών ή άλλων υλικών, που δεν προέρχονται από το εμπόριο, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τη σύμβαση. Οι πηγές αυτές, πριν από τη χρησιμοποίησή τους, πρέπει να εγκριθούν από τη διευθύνουσα υπηρεσία, που μπορεί να απαγορεύσει τη χρήση ακατάλληλων ή απρόσφορων για τα έργα πηγών.
- είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει αμέσως τη Διευθύνουσα Υπηρεσία αν κατά την κατασκευή των έργων βρεθούν αρχαιότητες ή οποιαδήποτε έργα τέχνης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται οι διατάξεις για τις αρχαιότητες.
- έχει την υποχρέωση να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση οποιωνδήποτε άλλων έργων ή εργασιών φορέα του δημόσιου τομέα, που είναι δυνατόν να επηρεάζονται από τις εργασίες της εργολαβίας του, να προστατεύει τις υπάρχουσες κατασκευές και εκμεταλλεύσεις από κάθε βλάβη ή διακοπή λειτουργίας τους και χωρίς μείωση της ευθύνης του να αποκαθιστά ή να συμβάλει στην άμεση αποκατάσταση των βλαβών ή διακοπών
- είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη άσκηση της επίβλεψης στα εργοστάσια που κατασκευάζονται τμήματα του έργου και γενικά σε όλους τους χώρους που κρίνει απαραίτητο η διευθύνουσα υπηρεσία.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

- είναι υποχρεωμένος κάθε τρίμηνο να συντάσσει και να στέλνει στην προϊσταμένη αρχή, μέσω της διευθύνουσας υπηρεσίας, συνοπτικές ανακεφαλαιωτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου, αναλόγου περιεχομένου με τις αντίστοιχες εκθέσεις της διευθύνουσας.

Η διεύθυνση των έργων από την πλευρά του αναδόχου στους τόπους κατασκευής τους γίνεται από τεχνικούς που έχουν τα κατάλληλα προσόντα και είναι αποδεκτοί από την διευθύνουσα υπηρεσία. Η επί του τόπου των έργων παρουσία τεχνικού στελέχους ή τεχνικού υπαλλήλου του αναδόχου είναι υποχρεωτική και ανάλογη με τη φύση και το μέγεθος του κατασκευαζόμενου έργου. Η ελάχιστη τεχνική στελέχωση του εργοταξίου σε κάθε έργο καθορίζεται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, στη διακήρυξη.

Α.6 Υποχρέωση ελέγχου της Μελέτης δημοπράτησης του Έργου

Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να ελέγξει την μελέτη δημοπράτησης έργου προϋπολογισμού μεγαλύτερου του ορίου της περ. α' του άρθρου 5 (5.225.000 ευρώ για τις δημόσιες συμβάσεις έργων), πριν την εγκατάστασή του στο εργοτάξιο και να ενημερώσει γραπτώς τη διευθύνουσα υπηρεσία. Η διευθύνουσα υπηρεσία προσκαλεί τον ανάδοχο να υποβάλλει εγγράφως, εντός προθεσμίας που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι (20) ημερών και μεγαλύτερη των εξήντα (60) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, αν έχει παρατηρήσεις ως προς την εφαρμοσιμότητα της μελέτης. Ο ανάδοχος δικαιούται σε περιπτώσεις ειδικών έργων να αιτηθεί πρόσθετη προθεσμία κατ' ανώτατο σαραντα πέντε (45) ημερών. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη του αναδόχου επί της μελέτης του έργου. Αν ο ανάδοχος προτείνει την τροποποίηση της μελέτης του έργου, η προϊσταμένη αρχή εξετάζει την πρόταση του αναδόχου, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου ή, σε περίπτωση μη ύπαρξης αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου στην αναθέτουσα αρχή, του τεχνικού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Εφόσον κριθεί, ότι οι προτεινόμενες τροποποιήσεις είναι επουσιώδεις, δεν μεταβάλλουν την φύση του έργου και δεν επάγονται ουσιώδη αύξηση του συμβατικού ανταλλάγματος, εγκρίνεται η συνέχιση εκτέλεσης του έργου. Σε αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση διαλύεται και ο ανάδοχος αποζημιώνεται μόνο για τις αποδεδειγμένες δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε για τη συμμετοχή του στον διαγωνισμό και μέχρι τη διάλυση της σύμβασης. Με απόφαση της προϊσταμένης αρχής κατόπιν γνωμοδότησης του τεχνικού συμβουλίου, κρίνεται το εύλογο της δαπάνης για την αποζημίωση, ύστερα από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας. Το διάστημα που παρεμβάλλεται από την πρόσκληση της διευθύνουσας υπηρεσίας και μέχρι την ολοκλήρωση της προβλεπόμενης στην παρούσα διαδικασία, δεν προσμετράται στη συμβατική προθεσμία εκτέλεσης του έργου. Οι προβλέψεις της παρούσας περιλαμβάνονται υποχρεωτικά στα έγγραφα σύναψης της σύμβασης.

Σε περίπτωση διάλυσης της σύμβασης και μετά από αυτήν και εφόσον η Προϊσταμένη Αρχή δεν έχει αποδεχτεί την αναγκαιότητα της ανωτέρω ουσιώδους τροποποίησης της μελέτης, δύναται να αποφασίσει την εκτέλεση του έργου σύμφωνα με την υφιστάμενη μελέτη, προσκαλεί τον επόμενο κατά σειρά μειοδότη του διαγωνισμού, και του προτείνει να αναλάβει αυτός το έργο της ολοκλήρωσης της διαλυθείσας εργολαβίας, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και βάσει της προσφοράς που υπέβαλε στον διαγωνισμό. Η σύμβαση εκτέλεσης συνάπτεται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 1 και 2 του Άρ. 138 ως προς την αποδοχή της μελέτης του έργου.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

Παράλληλα, ο ανάδοχος δεν μπορεί να προβεί σε εκτέλεση εργασιών κατά τροποποίηση της μελέτης του έργου, παρά μόνο αν προηγηθεί τροποποίηση της μελέτης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 144, περί τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου. Αν ανακλύψει αστοχία της μελέτης ή τμήματος αυτής κατά την εκτέλεση του έργου, η οποία αποδεδειγμένα δεν μπορούσε να διαπιστωθεί εμπροθέσμως σύμφωνα με όσα προβλέπονται, ο ανάδοχος υποχρεούται να ενημερώσει αμελλητί τη διευθύνουσα υπηρεσία και να απέχει από κάθε πράξη και ενέργεια που τροποποιεί ή επαυξάνει το συμβατικό αντικείμενο και συνδέεται με την αστοχία της μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

Β.1 Επιμετρήσεις εκτελουμένων Έργων

Στο άρθρο 151 του ν. 4412/2016 (Α΄ 147) «Επιμετρήσεις» επέρχονται σημαντικές μεταβολές μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 70 του Ν. 4782/2021.

Μεταβολή ελεγκτικού συστήματος σε δηλωτικό

Το έως 1-9-2021 καθεστώς του ελεγκτικού συστήματος μεταβάλλεται σε δηλωτικό, σύμφωνα με το οποίο καταργείται η από κοινού (αναδόχου και διευθύνουσας υπηρεσίας) λήψη των επιμετρητικών στοιχείων αλλά τούτα υποβάλλονται απευθείας από τον ανάδοχο με 'δήλωση περί της αληθείας αυτών', με παράλληλο διαχωρισμό τους σε επιμετρήσεις που οφείλονται σε 'συμβατικές' και 'εξωσυμβατικές' εργασίες οι οποίες και έγιναν κατόπιν εντολών της υπηρεσίας.

Με τις τροποποιήσεις του άρθρου 151 καταργείται ο υποχρεωτικός έλεγχος και η έγκριση των επιμετρήσεων πριν την πληρωμή λογαριασμού του έργου ενώ καταργείται και το Μητρώο Επιμετρητών.

Σύμφωνα με την Ανάλυση συνεπειών της ρύθμισης, η Διευθύνουσα Υπηρεσία απαλλάσσεται από υποχρεώσεις στις οποίες δεν μπορούσε να ανταποκριθεί και οδηγούσαν στην αυτοδίκαιη επέλευση δυσμενών αποτελεσμάτων, ενώ η μέχρι σήμερα

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

προβλεπόμενη υποβολή των επιμετρήσεων από τον ανάδοχο γίνεται πλέον κανόνας που συνοδεύεται με αυξημένη ευθύνη ως προς την αλήθεια αυτών.

Οι επιμετρήσεις του αναδόχου πλέον διακρίνονται στο επίπεδο των σφαλμάτων που παρουσιάζουν, μεταξύ ανακριβών και εκ προθέσεως αναληθών, που επάγονται και διαφορετικό τρόπο αντιμετώπισης ως προς τις συνέπειες ενώ καθιερώνεται η διακριτή αναφορά στις επιμετρήσεις μεταξύ συμβατικών και εξωσυμβατικών ποσοτήτων και εργασιών που εκτέλεσε ο ανάδοχος ενώ με το δηλωτικό σύστημα

Τροποποίηση διαδικασίας έγκρισης Επιμετρήσεων

Με την προϊσχύουσα διάταξη, οι επιμετρήσεις συντάσσονταν με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου και υπόκεινται στον έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, ο οποίος ολοκληρώνεται με την εγκριτική απόφαση αυτής. Η διευθύνουσα υπηρεσία, εντός σαρανταπέντε (45) ημερών οφείλει να ελέγξει, διορθώσει κοκ και εν συνεχεία εγκρίνει τις επιμετρήσεις, άλλως, τις επιστρέφει με παρατηρήσεις για διορθώσεις και επανυποβολή, μέσα σε χρονικό διάστημα ενός (1) μήνα. Με την τροποποίηση καταργούνται τα προαναφερθέντα χρονικά διαστήματα και δεν υπάρχει μέριμνα για συγκεκριμένους χρόνους. Αντί λοιπόν των δεσμευτικών χρονικών περιθωρίων, στην τροποποιημένη παρ. 2 οι επιμετρήσεις συντάσσονται από τον ανάδοχο και υποβάλλονται, μαζί με το σύνολο των απαραίτητων στοιχείων/σχεδίων/διαγραμμάτων, στη διευθύνουσα υπηρεσία, συνοδευόμενες από την προαναφερθείσα ‘δήλωση περί της καταργείται, πλέον ο εντός ενός μήνα έλεγχος από τη διευθύνουσα αληθείας αυτών’ με τη δήλωση αυτή, ενώ δεν τίθεται σχετική πρόβλεψη περί αναγκαιότητας έκδοσης ή όχι εγκριτικής απόφασης της διευθύνουσας υπηρεσίας.

B.2 Λογαριασμοί εκτελούμενων Έργων

Στο αρ. 152 αναφέρονται όλα τα αφορώντα θέματα σε Λογαριασμούς – Πιστοποιήσεις. Ως σημαντικότερη αλλαγή του νόμου αναφέρεται η σαφής διάκριση των σταδίων έγκρισης και πληρωμής λογαριασμού. Πλέον δεν απαιτείται να συνυποβάλλονται με τον λογαριασμό τα σχετικά δικαιολογητικά αλλά για την υποβολή, τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών πληρωμής. Το τιμολόγιο και τα λοιπά δικαιολογητικά προσκομίζονται για την έγκριση αλλά για την πληρωμή του λογαριασμού.

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

Με βάση τις - εγκεκριμένες από την υπηρεσία επιμετρήσεις - ο ανάδοχος συντάσσει λογαριασμούς τους οποίους υποβάλλει στην Διευθ. Υπηρεσία, προκειμένου να εγκριθούν (ως πιστοποιήσεις της εκτέλεσης των εργασιών) και να πληρωθούν. Ως σημαντικότερη αλλαγή του νόμου 4412/2016 σε σχέση με το προϊσχύον καθεστώς και αναφορικά με τη διαχείριση των Λογαριασμών μπορεί να θεωρηθεί το ότι γίνεται πλέον σε δυο στάδια : Το στάδιο της έγκρισης και το στάδιο της πληρωμής λογαριασμού. Έτσι με τον νέο Νόμο για την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται να συνυποβάλλονται με τον λογαριασμό το τιμολόγιο και τα λοιπά σχετικά δικαιολογητικά , Τα εν λόγω δικαιολογητικά πλέον προσκομίζονται για την πληρωμή του λογαριασμού, καθώς σύμφωνα με την παρ. 8 του Άρθ. 152 το τιμολόγιο μπορεί να προσκομίζεται μεταγενεστέρως κατά την είσπραξη του ποσού της πιστοποίησης.

Οι λογαριασμοί συντάσσονται πάντοτε ανακεφαλαιωτικοί και συνοδεύονται ιδίως από ανακεφαλαιωτικό συνοπτικό πίνακα των εγκεκριμένων επιμετρήσεων εργασιών που εκτελέστηκαν από την αρχή του έργου, πίνακα και αναλυτική επιμέτρηση των εργασιών οι οποίες πιστοποιούνται τμηματικά και προσωρινά, τα παραστατικά στοιχεία των απολογιστικών εργασιών, τον πίνακα του υπολογισμού της αναθεώρησης και από τις αποφάσεις που αναγνωρίζουν αποζημιώσεις ή επιβάλλουν ποινικές ρήτρες ή περικοπές ή άλλες απαιτήσεις του εργοδότη. Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς, καθώς και ποσά που δεν αντιστοιχούν σε εγκεκριμένες επιμετρήσεις ή αφορούν σε λάθη εγκεκριμένων λογαριασμών. Για την υποβολή τον έλεγχο και την έγκριση του λογαριασμού δεν απαιτείται η προσκόμιση δικαιολογητικών πληρωμής.

B.3 Τροποποιήσεις συμβάσεων κατά την διάρκεια τους

Στο άρθρο 156 στο οποίο αναφέρονται Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά την διάρκεια τους, ορίζεται ότι για να είναι δυνατή η κατάρτιση συμπληρωματικής σύμβασης πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι απαιτήσεις αναγκαιότητας της εκτέλεσης των εργασιών και οι απρόβλεπτες περιστάσεις. Το άρθρο 156 με τις διατάξεις του εξειδικεύει τα θέματα στα οποία συνίσταται τροποποίηση συμβάσεων κατά την εκτέλεση αυτών στην περίπτωση των Έργων.

Κατά την εκτέλεση των εργασιών κατασκευής είναι δυνατόν να εμφανισθούν μεταβολές στις ποσότητες των εργασιών – π.χ. λόγω σφαλμάτων προμέτρησης, σφαλμάτων Μελέτης κλπ.- σύμφωνα πάντα με τις υποβληθείσες Επιμετρήσεις, ή νέες εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στο έργο που ανατέθηκε αρχικά και προέκυψαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται:

- ◆ Σύνταξη τακτοποιητικού Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών (Α.Π.Ε.) από τη ΔΥ, και έγκριση αυτού (ο Πίνακας τακτοποιεί τις ποσότητες αναλώνοντας πιθανώς τις "επί ελάσσον δαπάνες" ή απορροφώντας το ποσό των «Απροβλέπτων» δαπανών
- ◆ Σύνταξη Πρωτοκόλλου Κανονισμού νέων τιμών (ΠΚΤΝΜΕ) και έγκριση αυτού
- ◆ Πιθανή σύνταξη και έγκριση των συμπληρωματικών συμβάσεων

Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών (ΑΠΕ) είναι ο πίνακας που συντάσσεται για να συμπεριλάβει τις απαιτούμενες αυξομειώσεις των ποσοτήτων ή τις νέες εργασίες με ενδεχόμενη διάθεση του κονδυλίου των απροβλέπτων σε ένα έργο εν εξελίξει και

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

από αυτόν να προκύπτει ανά άρθρο η προτεινόμενη τροποποίηση του έργου. Ο ΑΠΕ αποτελείται από τα εξής τρία τμήματα:

- ◆ Το πρώτο τμήμα περιλαμβάνει τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδος των εργασιών, τα μεγέθη των ποσοτήτων των εργασιών, τις απρόβλεπτες δαπάνες και την προβλεπόμενη αναθεώρηση του αρχικά ανατεθέντος έργου, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που τυχόν περιλαμβάνεται σ' αυτό. Τέλος περιλαμβάνει και τον αναλογούντα ΦΠΑ ώστε να προκύπτει η συνολική δαπάνη του αρχικά ανατεθέντος έργου.
- ◆ Το δεύτερο τμήμα του ΑΠΕ περιλαμβάνει όλες τις ανωτέρω στήλες κατά τον τελευταίο εγκριθέντα ΑΠΕ, για την περίπτωση που ο προτεινόμενος ΑΠΕ δεν είναι ο πρώτος.
- ◆ Τέλος το τρίτο τμήμα του ΑΠΕ περιλαμβάνει όλες τις ανωτέρω στήλες για την τρέχουσα προτεινόμενη τροποποίηση. Επιπλέον ο ΑΠΕ περιλαμβάνει, στο τέλος, δύο στήλες στις οποίες φαίνονται οι διαφορές των δαπανών (για τις επιπλέον και τις επί έλαττον δαπάνες σε διαφορετικές στήλες) των διαφόρων ειδών εργασιών.

Ο ΑΠΕ συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση που επεξηγεί και τεκμηριώνει την ανάγκη των προτεινόμενων τροποποιήσεων.

Στην περίπτωση που περιλαμβάνονται στον ΑΠΕ εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδος και που απαιτείται η εκτέλεση εργασιών με άρθρα για τα οποία είτε δεν υπάρχει τιμή στο αντίστοιχο Τιμολόγιο Μελέτης, είτε δεν υπάρχει στα εγκεκριμένα αναλυτικά τιμολόγια (ΑΤΟΕ, ΑΤΕΟ, ΑΤΥΕ, ΑΤΛΕ κλπ.) συντάσσεται Νέο άρθρο. Όλα τα νέα άρθρα που συντάσσονται με τον εν λόγω τρόπο συμπεριλαμβάνονται στα Πρωτόκολλα Κανονισμού Τιμών Μονάδος Νέων Εργασιών (ΠΚΤΜΝΕ) Τα ΠΚΤΜΝΕ είναι τα πρωτόκολλα που καθορίζουν το μοναδιαίο κόστος των νέων εργασιών για τον Κύριο του Έργου.

Τα ΠΚΤΜΝΕ συντάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις και την αναλυτική διαδικασία που περιγράφεται στις παρ. 5 και 6 του άρθρου 156 του Ν.4412/2016, συνοδεύονται δέ από Αιτιολογική Έκθεση που τεκμηριώνει την ανάγκη σύνταξης των Νέων Τιμών, στην οποία και περιγράφεται ο τρόπος σύνταξης αυτών.

B.4 Διαδικασία παραλαβής εκτελεσθέντος έργου

Η σύμβαση κατασκευής δημοσίου έργου αποπερατώνεται με την παραλαβή του εκτελεσθέντος έργου. Η παραλαβή του έργου διενεργείται από την Επιτροπή προσωρινής παραλαβής με την έγκριση του σχετικού πρωτοκόλλου, στην σύνταξη του οποίου προβαίνει η επιτροπή παραλαβής. το άρθρο 172 του ν.4412/2016 αντικαθίσταται με το άρθρο 86 του ν. 4782/2021. Η παρ. 4 τροποποιείται και στο εξής για τη διενέργεια της παραλαβής τίθεται όριο τουλάχιστον τριών μηνών από την Βεβαίωση περαίωσης του Έργου, ενός μήνα πριν τη λήξη του χρόνου συντήρησης, προκειμένου

- η Προϊσταμένη Αρχή να ορίσει την επιτροπή παραλαβής και
- η Διευθύνουσα Υπηρεσία υποχρεούται να της ανακοινώσει την περάτωση των εργασιών και την υποβολή ή σύνταξη της τελικής επιμέτρησης.

Επίσης, όταν ο φορέας που πρόκειται να χρησιμοποιήσει το έργο είναι άλλος από την υπηρεσία που το κατασκευάζει,

Η προϊσταμένη αρχή περιλαμβάνει στην επιτροπή ένα (1) μέλος που υποδεικνύεται από τον φορέα που θα χρησιμοποιήσει το έργο. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχεια των έργων και η εύρυθμη λειτουργία τους στο χρόνο τροποποιείται η παρ. 12, όπου προτείνεται να συνιστά απαραίτητο στοιχείο για την παραλαβή κάθε δημόσιου έργου εκτός του ήδη απαιτούμενου Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας (Φ.Α.Υ.), τα εξής νέα έγγραφα:

ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΖΗΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΟΜΟΣΤΑΤΙΚΗ
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΩΝ / Α.ΔΟ.ΑΠ.

- το Σχέδιο Ασφαλείας και Υγείας (Σ.Α.Υ.),
- το Μητρώο Έργου που περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία του έργου «όπως κατασκευάστηκε» καθώς και
- το ψηφιακό αρχείο , η παράδοση του οποίου αποτελεί υποχρέωση του αναδόχου . Σε αυτό περιέχονται φωτογραφικές αποτυπώσεις όλων των σταδίων του έργου και ιδίως των εκτελεσθεισών αφανών εργασιών, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η αρχή της λογοδοσίας.

Για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση του αναδόχου με τις νέες υποχρεώσεις που εισάγονται με την παρ. 12, προβλέπεται η κατάπτωση του 50% της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης εάν ο ανάδοχος δεν προσκομίζει τα ανωτέρω έγγραφα.

Σε σχέση με την Συγκρότηση της Επιτροπής Παραλαβής Νέα στοιχεία αποτελούν :

- ο αριθμός των Επιτροπών Παραλαβής, όπου από τις τριμελείς (εκτός της περίπτωσης σημαντικών, εκ της φύσης τους Έργων, όπου μπορεί να ορισθούν μέχρι και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη για να περιληφθούν σε αυτήν τεχνικοί διαφόρων ειδικοτήτων), πλέον η επιτροπή παραλαβής θα είναι πάντα πενταμελής εκ των οποίων οι τρεις (3) είναι απαραίτητα τεχνικοί υπάλληλοι (παρ. 3), που ανήκουν στον φορέα κατασκευής ή και σε άλλους φορείς, κατ' επιλογή της προϊσταμένης αρχής,
- η υποχρέωση ορισμού του Προέδρου που προέρχεται υποχρεωτικά από άλλη αναθέτουσα αρχή και δύο (2) μελών, εκπροσώπων του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), δύο (2) εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) (ή του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) σε περιπτώσεις αμιγώς γεωτεχνικών έργων), αφετέρου η πρόβλεψη ιδιαίτερης αμοιβής ανά συνεδρίαση για τους εκπροσώπους των Επιμελητηρίων και του Προέδρου της επιτροπής για τη διενέργεια της παραλαβής

Βιβλιογραφία

1. Ζήσης Παπασταμάτης, «Εκτέλεση - Επίβλεψη Δημοσίων Έργων - Πρότυπος Οδηγός με τον Νόμο 4412/2016 (Επικαιροποίηση 2019)» (Εκδόσεις Ζήτη)
2. Νόμος υπ' αριθμ. 4412 / 2016 (ΦΕΚ Α 147/ 08.08.2016) «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)».
3. Αιτιολογική Έκθεση Ν. 4412/2016
4. Νόμος υπ' αριθμ.4782/2021 (ΦΕΚ 36^Α/9-3-2021) «Εκσυγχρονισμός, απλοποίηση και αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων, ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας και άλλες διατάξεις για την ανάπτυξη, τις υποδομές και την υγεία»
5. Ανάλυση συνεπειών ρύθμισης Ν. 4782/2021
6. Κατευθυντήρια Οδηγία 22/2017 ΕΑΑΔΗΣΥ
7. Γνώμες Α-45, Γ-14 και Γ-15 ΕΑΑΔΗΣΥ